

Arbetsmarknadsdepartementet

Forum för levande historia
Box 2123
103 33 Stockholm

Uppdrag att genomföra en kartläggning av antisemitism och islamofobi

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Forum för levande historia att genomföra en kartläggning av antisemitism och islamofobi.

Uppdraget innebär att Forum för levande historia ska:

- sammanställa den kunskap som finns om förekomsten av antisemitiska och islamofobiska föreställningar i Sverige och tänkbara orsaker till dessa,
- sammanställa den kunskap som finns om de judiska och muslimska gruppernas utsatthet och benägenhet att tillvarata sina rättigheter,
- genomföra en kartläggning av arbetet mot antisemitism och islamofobi,
- kartlägga, sammanställa och värdera forskningen inom området,
- identifiera goda exempel på åtgärder och metoder för att motverka och förebygga antisemitism och islamofobi, och
- sammanställa erfarenheter, forskning och goda exempel från andra relevanta länder inom EU.

Kartläggningar och sammanställningar ska göras på sådant sätt att de inte innebär registrering av enskildas åskådning i politiskt, religiöst eller annat sådant hänseende.

Forum för levande historia ska erhålla ersättning med högst 300 000 kronor för genomförandet av uppdraget. Ersättningen utbetalas av Kammarkollegiet efter rekvisition av Forum för levande historia senast den 2 december 2011. Kostnaden ska under budgetåret 2011 belasta utgiftsområde 13, anslaget 2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m. anslagspost 5. Ej förbrukade medel ska återbetalas till kammarkollegiet, pg. 95 06 55-1, med angivande av diarienummer.

Uppdraget ska redovisas i en skriftlig rapport till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 19 augusti 2011.

Skälen för regeringens beslut

I Sverige, liksom i många andra europeiska länder, har under senare år företeelser som antisemitism och islamofobi uppträtt i olika former. De har bl.a. tagit sig uttryck i våldshandlingar och kränkningar med antisemitiska och islamofobiska förtecken. Det har drabbat såväl personer som är, eller uppfattas vara, judar och muslimer som judiska och muslimska gruppers institutioner såsom religiösa byggnader och platser. Av Brottsförebyggande rådets sammanställning över anmälningar som identifierats som hatbrott utgör ca tio procent brott med antireligiösa motiv. Det finns samtidigt tecken som tyder på att benägenheten att anmäla kränkningar av olika slag är liten bland vissa grupper, t.ex. muslimer.

Det finns också tecken på att negativa attityder till dessa grupper är ganska vanliga och har ökat under senare år. Till exempel kan nämnas att Forum för levande historia under 2009 genomförde en undersökning, *Den mångtydiga intoleransen*, om gymnasieelevers attityder till olika grupper i samhället. Undersökningen visar att nästan en femtedel av eleverna har en negativ attityd till bl.a. muslimer och judar och att negativa attityder till judar och muslimer har ökat under senare tid. Unga kvinnor hade enligt undersökningen betydligt mer positiva attityder än unga män till samtliga grupper.

Samtidigt har rörelser, vars retorik bygger på rädsla för invandrare, vunnit framgång i flera länder i Europa. Dessa rörelser använder sig ofta av en islamfientlig retorik som i vissa delar kan jämföras med antisemitismen och föreställningen om en judisk världskonspiration.

Det saknas dock en djupgående analys av mekanismerna bakom fördomar och negativa attityder till judar och muslimer. Det saknas också en god överblick över arbetet mot antisemitism och islamofobi. Det är därför nödvändigt att få en mer sammanhängande bild av

situationen för att kunna bedöma behovet av ytterligare åtgärder mot antisemitism och islamofobi.

Mot denna bakgrund bör Forum för levande historia ges i uppdrag att sammanställa den kunskap som finns om förekomsten av antisemitiska och islamofobiska föreställningar i Sverige och om de judiska och muslimska gruppernas utsatthet och benägenhet att tillvarata sina rättigheter. I uppdraget bör även ingå att redovisa den kunskap som finns om tänkbara orsaker till antisemitiska och islamofobiska föreställningar. Forum för levande historia bör också få i uppdrag att kartlägga det arbete som bedrivs i Sverige mot antisemitism och islamofobi samt kartlägga och värdera forskningen inom området, liksom att sammanställa erfarenheter, forskning och goda exempel från andra relevanta länder inom EU. I uppdraget bör slutligen även ingå att identifiera goda exempel på åtgärder och metoder för att motverka och förebygga antisemitism och islamofobi.

Forum för levande historia ska under arbetet samråda med de grupper som berörs av det uppdrag som myndigheten ska genomföra.

På regeringens vägnar

Erik Ullenhag

Cafer Uzunel

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet/L6
Justitiedepartementet/PO
Justitiedepartementet/KRIM
Justitiedepartementet/D
Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/S
Utbildningsdepartementet/UC
Kulturdepartementet/KA
Arbetsmarknadsdepartementet/ADM
Kammarkollegiet